

N:o 29.

Af herr **K. J. Larsson** i Göteborg, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående rättegångsbiträde åt genom olycksfall i arbete skadad arbetare.*

Lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete har nu i fyra år ägt tillämpning. Under denna tid har det visat sig, att ändamålet med denna lag under vissa förhållanden icke vinnes.

Visserligen är det tydligt, att för välvilliga och omtänksamma yrkesidkare erfordras icke någon lag, vare sig om ersättning för skada till följd af olycksfall, eller om olycksfalls förebyggande. Dessa yrkesidkare vidtaga ändock erforderliga försiktighetsåtgärder och tillgodose de närmaste behoven för sådana arbetare, hvilka icke förty i arbetet råka ut för kroppsskador. Men för arbetare som råkat få anställning hos yrkesidkare, hvilka själfva icke äga full inblick i fabriksarbetets detaljer och icke lyckats erhålla för ifrågavarande hänseende lämpliga arbetsföreståndare, för sådana arbetare voro tydligen här omnämnda lagar af behovet påkallade.

Emellertid har den nu vunna erfarenheten gifvit vid handen, att kompletteringar af dessa båda lagar varit önskvärda. Och i fråga om lagen angående skydd mot yrkesfara har, på Riksdagens framställning, Kungl. Maj:t redan vidtagit förberedande åtgärder för en revision. På det att lagen om ersättning för skada till följd af olycksfall i arbetet skall motsvara det afsedda ändamålet just i de fall där den bäst behöfves, fordras också här en komplettering. Det har nämligen inträffat, att arbetare, som råkat ut för olycksfall i arbetet, likväl icke kunnat erhålla sådan ersättning, som lagen utlofvar. Fabriksägarne eller dessas fabriksföreståndare förmena exempelvis, att olycksfallet framkallats af arbetarens egen grofva

Bih. till Riksd Prot. 1907. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 14 Häft. (N:is 29, 30.) 1

vårdslöshet, och anse sig på grund däraf icke skyldiga att utgifva någon ersättning till den skadade arbetaren.

I enstaka fall kan väl en dylik uppfattning vara i viss mån motiverad, men i en del motsatta fall har man, exempelvis, som orsak till olycksfall uppgifvit arbetarens egen grofva vårdslöshet, samtidigt som man förbisett, att yrkesidkaren eller hans ställföreträdare försummat sin plikt »att vidtaga sådana anordningar, som i afseende på arbetslokaler, maskiner och redskap varit nödiga för att skydda hos honom anställda arbetares lif och hälsa». Och af denna anledning har också den skadade arbetaren icke på underhandlingens väg kunnat utfå någon ersättning.

Många äro därför de fall, då skadade arbetare anhållit om yrkesinspektörs medverkan för erhållande af skadeståndersättning, under uppgift, att de icke ha råd att anlita juridisk hjälp till ersättningsanspråkens fullföljande inför domstol. Emellertid ligger det icke inom området för yrkesinspektörens uppgift att lämna sådan hjälp, åtminstone icke annorledes än att på begäran lämna tekniskt utlåtande såsom sakkunnig. Att inför domstol bevaka den ena eller andra partens intresse tillkommer advokatståndets medlemmar.

Men en juridiskt utbildad advokat kan synbarligen icke af en medellös arbetare erhålla önskad ersättning för sitt arbete. Och ofta hafva de enskilda advokaterna, liksom läkare och ingenjörer, bundit sig vid en viss klientel, eller en viss specialitet, och åtaga sig ogärna att uppträda mot ordinarie klienters ekonomiska intressen eller i ärenden af ny specialnatur.

Nu förekommer visserligen i vissa samhällen att fattigadvokater äro tillsatta, men i flertalet samhällen, där sådana saknas, där hafva skadade fabriksarbetare icke någon hjälp af denna institution.

Endast i ett enda fall är det mig bekant, att domare, med stöd af rättegångsbalken 15 kapitel 9 paragraf, direkt pålagt ett i annat ärende vid domstolen närvarande rättegångsbiträde att utan betalning förhjälpa en medellös skadad arbetare inför rätta.

Det synes sålunda endast återstå ett sätt, hvarigenom medellös skadad arbetare under alla förhållanden tillförsäkras erforderligt rättegångsbiträde för utbekommande af den ersättning lagen utlofvar, och det torde vara genom officiellt utsedda rättegångsbiträden, hvilka dels äga skyldighet att bevaka skadade arbetares ersättningsanspråk och dels äga befogenhet att själfva i förekommande fall taga initiativ till utredningar och uppgörelser. I samband härmed böra äfven yrkesinspektörerna åläggas att på anfordran lämna erforderliga tekniskt sakkunniga upplysningar.

På grund häraf vågar jag föreslå,

att Riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t behagade öfverväga och till nästkommande Riksdag framlägga förslag om, huru medellösa, genom olycksfall i arbete skadade arbetare lämpligast skola beredas tillfälle att erhålla rättegångsbiträden, antingen genom riksförsäkringsanstaltens tjänstemän eller genom andra särskildt utsedda personer.

Stockholm den 21 januari 1907.

K. Joh. Larsson.
